

La TRALLA

DEL CARRETER

SETMANARI SATÍRICH

No l'equivoquéu ab els dos de devant. - Mudará la frisel-la cada setmana.

BRUCH, 41, 3.er, 1.^a

SURT ELS DIVENDRES

Lo del día

— ¿Qué diu qu'us heu venut la tralla?

— Se l'han venuda. Però en á mi no hi han prous quartos en tot lo món pera comprarme.

Quatre mots

Si jo no m'hagués vist en dos o tres volchs dels grossos y no tingués rebudas sobre mitja dotzena de cossas de matxo de las que mossegan, are sortiria de fogó y deixaria anar uns quants renechs dels grossos, d'aquells que fan senyar a las vellas beatas; però com que estich fet a totes, no perdo la serenitat aixís com aixís y se fer ma via deixant enra els entrebanchs. Estimo massa la causa de Catalunya y la democràcia pera engreixar a sos enemics, contant certes coses, cosetas y cosassas que donarian molt que dir. Val molt més no dir res.

La Tralla s'ha vengut, jo que soch el qui la manejava, no que no mi vengut, y així vol dir que a LA TRALLA DEL CARRETER, ó sigui la meua Tralla, li sabre da'l meteix joch que fins are y posarla també sobre las mateixas espatllas que fins are. No tinch ganas de buscarli parroquians nous, perque els que tinch ja'm donen prou feyna.

Mentres no s'em busqui no s'em trobarà; pero si hi ha qui porta la seva temeritat a disfressar-se, hi hauran garrotadas fermas. Els diners poden comprar títuls de periódich no els qui fan els periódichs.

Y res més.

EL NOSTRE CARRETER

Quant aquestes ratllas vegin la llum pública, faltaran pocas horas pera proclamar-se la república unitaria-militarista-gubernamental-revolucionaria qu'ha de fer la felicitat dels espanyols y de las espanyolas. No se sab a punt fixo ahont se proclamarà, perque l'emperador del Paralelo, qu'es el qui porta aquest tinglado, n'ho va dir; podria ser a Madrid, a Barcelona ó a Vitigudino, que tots els llochs son bons pera proclamarshi una república com la que ha de presidir en Nicolasito Salmerón y Krausse. Jo'ls hi advertixo y els hi recordo aquest aconteixement, solemnialment anunciat per en Lerroux fa ja uns quants mesos, perque vostés no badin (y ja es sabut que a Barcelona no val a badar) y perque ab l'emoció que sensdupteels hi portarà el fausto aconteixement no se'ls hi entranquin el gall, els turrons y las neulas en el ventre y els sigui precis donar ganancia al apotecari y segons com al metje. En Lerroux ho va dir, en Lerroux ho va prometre, en Lerroux complirà la seva paraula, que poder té de sobras pera complir-la, y el que no n'estigui convenent qu'es recordi de l'ukase que va publicar quan las eleccions de regidors y lo fidelment que va ser cumplert. Visquin, donchs, previnguts, vagin contan horas, minuts y segons y quan siguin a las dotze de la nit y un segon del dia 25, atúrinse y cantin la Marsellesa ó... lo que sapigan millor, que la república estarà proclamada y podrém anar continuant l'istoria d'Espanya. A nosaltres ens anirà de perilla, la tal proclamació, no per la república unitaria, que la tenim aborrida, sino perque com que si hem de caure ho farem sempre del lado de la libertad, aixó de poder cridar visca la república, encara que la república sigui de pa sucat ab oli, a un sembla que li tregui uns quans anys de sobre, y ademés perque es de esperar que la república en deixará anar a dur tantas coronas com volguém a n'en Casanovas, fer la propaganda catalanista en el sentit que volguém, cantar els segadors per tot arreu, penjar banderas catalanas con ó sin la espanyola y donar viscas de totes menas. ¿Hi haurà ó no hi haurà llibertat? Si n'hi ha passarà, aixó que'ls hi he dit y la causa catalanista avensarà a pas d'elefant, qu'encare que no ho sembla, es un dels animals que corren més; y si no hi ha llibertat, els súbdits del emperador del Paralelo ja s'encarregaran de dir que'ls hi tornin els quartos, perque alló no fora la república que'ls hi han promés y es donarian bona manya de ferla anar en orris. ¿Ho veuen com per tots cantons hem de celebrar-la la vinguda de la república lerrouxista? Ja hi probat que'ls catalanistas som els que'n primer terme hi venim obligats. Si'ns donan llibertat ¡quina sembra més maca que farem de nostras idees! y si no'ns la donan, la república a can paquetilla y després... l'abim ó... nosaltres. Comensin donchs a treure la pols als domasos y fassinse càrrech de qu'hem adelantat una mica el Corpus; si tenen cabals de sobras enlluminin balcones y fatxadas, organisin festas de barri, saraus y cabalgatas. La república de'n Lerroux portará el triomf de la causa catalanista, ¡Visca en Lerroux!

CARRETER XERRAIRE.

¡La grossa!

—Adeu Martí.

—Ola, Pepis

¿ahont vas tan atrafagat?
—M'arribo a cal herbolari que la dona rato há que mi espera.

—¿Y donchs, qué us passa?

—¡No m'en parlis! ¡Vaya un cas!
—¿Qué tens la nena malalta; potser s'us ha envenenat?

—¡Qué dius are, poca solta!
Lo qu'em passa es molt més gran. Afigurat que la dona s'havia fet apuntar en lo billet qu'en Matias, l'arbolari, fa cada any y quan eram al mitj dia, casi be a punt de dinar ens envia, el poca pena, un recado que n'hi ha per llogar banchs y cadiras...
—¡Bó! ¿qué ploras?

—Jo plorar...

Es de rabia; tu afigurat que lo que l'home ha enviat a dir, es que de la rifa no s'en refiessim pas. Que té plé el billet.

—¡Borrangol!

—Que no hi admet ni un sol ral. ¡Jo qu'esperava la grossa, la grossa, noy, un caudal!

«—¿Qué dice este hombre, la grossa? la gorda, no hay que dudar; estos dos se traman algo, ya me lo olia ¡caray! tienen facha de anarquistas.»

—Are hi haurá un daltabaix si no'm dona'l que demano armaré un terrabastall.

—Creume, noy, no t'emboquis ves, procura'ho arreglar bonament y ten paciencia.
—Jo paciencia, ja veuras quin'una sen aparepra; s'assemblará al dos de Maig!

«—El dos de Mayo, zambomba; volando a participar la nueva al gobernador.»
Y el de la pudó volant s'en va ana'al Govern civil y contin la qu'es va armar!

PUNTA.

Ball de bastons

Don Joaquim Costa va escriure una carta; aixó no té res de particular perque'n Costa n'escriu més que cap memorialista de la Vi-reyna, lo que si té molta molla, es qu'en aquesta carta proposa al Rey que deixi la corona y proclami la república unitaria d'en Salmerón Krausse.

Ja es deria la que tenen aquests ilustres pensadors, com se diuen ells ab ells, de creures que pel sol fet de canviar de jefe de estat, l'estat tingui d'anar bé aixís com fins are ha anat malament.

Y lo bo del cas es qu'en Costa està molt encertat en tota la critica que fa dels governs que patim, però al arribar a trobar el remey... patatum de cap... a la república y comensa el desvari.

Fa com aquell boget quetenia tota una conversa parlant com una persona de seny complot y qu'al últim sortia ab l'etzegallada de que creya que'l cap que duya a sobre no era el seu y que per aixó el prenia per boig.

**

Vol en Costa, que'l Rey disolgui las Corts, que'n convoqui de noves y que deixi el poder en mans de'n Salmerón.

Molt bé. ¿Peró que faran en Salmerón y'l seu flamant ministeri?

¿Donaran l'autonomia a Catalunya y a Vasconia?

No; perque'ls son tan inconsults com els altres.

Donchs aquí ja tenen dos focos de mal estar que no'ls deixarian viure tranquils. No resoldrien el problema de la unitat nacional quatre sigles há plantejat.

¿Suprimiran gran part del presupost de guerra? ¿Atacarian d'arrel la burocracia? No farien ni una cosa ni l'altra.

Respecte als guerrers ja l'hem sentit parlar. En Salmerón també vol mucho ejército, mucha marina y mucha guardia civil y ell ja sab que li convenen. ¡Y de la burocracia! Si se suprimis ¿com acontentarian als mils d'espanyols qu'esperan la república pera afartarse? Ja tenim, donchs: exercit, burocracia y centralisació tal com en els gloriosos temps de la monarquia ¿qué farien, donchs, els ministres de la república pera regenerar Espanya? Treure uns quants milions del clero y destin-arlos a instrucció pública. Aixó fora tot y ja

farian prou si ho fessin. ¿Y ab aixó Espanya canviará de rumbo, senyor Costa?

No ho creyém els catalanistas, ni ningú que pensi ab serietat mitja hora.

**

Espanya, pera salvarse, necessita:
Primer: Disminuir considerablement els pressupostos de guerra, marina y clero.

Segon: Aumentar considerablement els d'instrucció, agricultura, industria y comers.

Tercer: Acabar ab la burocracia que dificulta y mata totes las iniciativas.

Quart: Donar vida a las regions mitjansant la descentralisació politica y administrativa en unas provincias y el donar la autonomia a las nacionalitats perfectament remarcadas que hi han a Espanya.

Y Monarquia y República que no logrin aixó, no farán més que empenyer a Espanya al abim.

Per aixó demaném la autonomia, per aixó la exigirém quant sigui ocasió y per aixó arribarém a obtenirla.

Marquinerías

Y ara que vagin dihent que la forma poética está destinada a desapareixer. Ja'ls ho dirán de missas.

Aquí, y al dir aquí també volém dir allí, ó sigui a La Perdida, tenen un Marquina que la cultiva, com podria cultivar un camp de bledas y qu'ell sol fora capás de resucitarla, la forma poética, en cas de qu'es moris.

En Grand... montagne que va venir a Barcelona a fer el burro y a demostrar que tenia molt poca urbanitat, ja qu'el van admetre en una casa y va tenir el desahogo d'insultar als seus moradors, en Grandmontagne, repetim, que devia venir aquí a Barcelona a donar una conferencia y a recrearse ab una mica més hi deixa la pell. El niño Marquina li va disparar una Oda ab premeditació y alevo-sia y sort va tenir en Grandmontagne de que ja estava con un pie en el estribo del tren y la oda no va fer blanco, que sino a horas d'are els de La perdida contarian ab un galifardeu de menos.

Y com que no volém que sens cregui sols per la nostra paraula, els presentarem las pessas de convicció y vostés actuhin de jurats y... condemnin al autor:

«A Francisco Grandmontagne.
¡Sembrestel Es justo mientras llega el fruto.»
¿Qué ve ab l'express aquest fruto?
«que la tierra vivaz te pague en flores.»

Es aquest vivaz un ripi com el nas d'en Sánchez Toca y en quant al pago en fruto, de segur qu'en Grandmontagne s'estimaria més qu'el paguessin ab dobles de cinch duros.

«Lejos aún los venturosos días del cosechar, hundidos los veranos en el montón del tiempo, sepultadas en el alma del pueblo las semillas, vas a entrar en las calmas del invierno valiente sembrador: deja al poeta que premie tus fervores y compense»

En Marquina, de tirarli entre cap y coll una oda com aquesta ne diu premiar. ¿Qué li haguera fet, Marquina, si l'haguessis volgut castigar?

«el esperar en la estación estéril»

¿Qui s'espera, en Grandmontagne, el poeta ó la estación estéril?

«abriendo tus miradas generosas al animado Floreal del verso!»
«¿No ha muerto España?»

«¡Ha muerto, Marquina, ha muerto!»

«... ¡oh venturosa nueva, oh increíble mensaje, oh dulce (¿de can (Libre?) aviso el que nos trae tu voz de aquellas playals! ¡Oh, bien pagan la deuda de los siglos! ¡Darnos resurrección por nacimiento!»

Las pagaron mejor, seis años hace cuando de insurrección dióse el grito que hundió la España. Entonces no can-

poeta en alcohol y hoy que un imbécil se burla del país, tiernas endechas le dedica tu voz. ¡qué bruto eres!

«Los bronces de la iglesia, que doblaban en quebrado compás por la agonía, recogen la salud de tus palabras»

Els bronces ¿la salut diu que cullian? Potser els hi van donar aygua de ferro.

«Tomas la mano de la postrada enferma y...

¡Oh, salvación! ¡no morirá la madre! ¿qué madre ha de morir si está su vida pendiente del esfuerzo de sus hijos? En la casa mortuoria se hace fiesta»

¿Se hace fiesta? ¿ahont la fan? potser hi ha fabrica de fer festas. ¡Oh Deu!, que la mania, se m'encomana a mi y'em sento poeta.

«y la echan a los ámbitos del aire agitados por manos juveniles en franca y desigual campanería»

¿De Gracia?

¿Peró tu sabs lo que dius? No, no es posible.

Y are en prosa, ¿qué vol dir alló dels bronces que recogen la salud de tus palabras? ¿qué vol dir la echan a los ámbitos del aire agitados por manos juveniles? Marquina ¿pa que habrás nacido? Per tirar d'un carro.

«¡Oh, bendiciones al carbón ardiente»

¿Qué dius ximpe? ¿al carbón? ¿qué son retratos?

«que sana las heridas de la Enferma y purifica del cantor los labios»

¡Manteca de cacao per curar llabis!

«Duerme en el virgen peñascal la piedra; el campo es vasto; el cielo se hace arriba»

¿Dónde se hace? ¿Hay taller de cielos rasos, arriba, tal vez? ¡Oh! claro, por eso no quería morirse aquella vieja.

«agrandando propicio el ancho dombo;»

que consonante más hermoso en BOMBO;

«el ansia popular está contigo; ¡empieza a levantar tu Ciudad Nueva, y yo te fio que, templada ó tosca, para mover las arraigadas piedras, —por la segunda vez, según Orfeo— no ha de faltarle, en la labor, la Lira!»

E. MARQUINA.»

Per fi ja s'ha acabat, respirin y creguin un consell d'amich, no comprin may La Publicidad perque molts ho fan de bona fe y a la mellor, sens previ avis y sense que'l governador es preocupi poch ni molt de tirar els civils al carrer, se poden trobar ab una amonassa com la trascrita. Y yo prego en nom del orde al senyor President del Concell de Ministres español que ordeni la expulsió de Barcelona de don Eduardo Marquina.

Es la unica manera d'evitar un dia de dol a Barcelona.

K. Mró.

Qüestions obreras

Tenim a Barcelona per resoldre un de tants problemas com sovint se plantejan entre'l capital y el trevall, que per desgracia mo't pocas vegadas se resolen serenament y just es dirho, no pas per culpa del trevallador a qui la miseria, si te d'anar a la vaga, li deixa el cap prou despejat pera donarse compte de sa situació y volguer entrar en avinensa per poch que pugui ferho, sino per la intransigencia y egoisme de certs amos, a quins els vapors del capital y els d'un amor propi mal entés, els hi omplan al cap, els hi enterboleixan la vista y no'ls hi deixan veure clar el mal que fan al obrer y com envernan la qüestió social al no accedir a sas, moltes vegadas justas demandas.

Si una vaga hi há hagut a Barcelona que sia més que justificada, es la que are sostenen els obrers constructors de carruatges. ¿Qué demanen? Nou horas de trevall, descans dominical y el 50 per 100 del jornal durant las horas extraordinarias. ¿Y qué responen els amos? Qu'acceden a tot menos a lo de las nou horas. ¿En qué apoyan la negativa? En que no podrian sostenir la competencia ab l'extranger. Aném a veure si aixó es cert.

Els obrers del mateix ram, a Bilbao y Almeria entre altres poblacions, fan ja els jornals de nou horas. ¿Es qu'els constructors de carruatges d'aquestas poblacions no tenen de competir també ab l'extranger? Però aixó no es tot. Els obrers constructors de carruatges de Valencia sols trellan vuyt horas y mitja, y per si aixó no fos prou, els de Madrid, Córdoba y Gijón sols ne trellan vuyt; y bé sostenen la competencia ab l'extranger.

Vegis donchs, com no tenen rahó els amos al no accedir a las justas demandas dels vaguistas y bona proba d'aixó es el que (per si tot lo dit no fos ja prou) a dintre Barcelona mateix hi han amos, y no poch, perque passen de vinticinch, que ja han accedit a las pretencions dels obrers de quins parlem, y aquests, ab un sentit práctic que may será prou elogiat, han consentit en que's trellavés en els tallers quants amos poden competir ab l'extranger tot y donant las nou horas.

Consensus com están els vaguistas de que van en companyia de la rahó qu'es molt bona companyia, están decidits a persistir en la vaga parcial tant com sigui precis y sembla que constan ab l'apoyo dels obrers del mateix ram que trellan y d'altres de Barcelona y del extranger. Tinguin cordura els obrers y pensin que si are com are, als amos, l'amor propi no'ls deixa transigir ab ells y accedir a sas justas demandas, no trigarà la caixa, a advertirlos que l'amor propi, no significa res, y farán lo que are no fan bo y sapiguent que las llyutas del capital y el trevall y totes las qüestions sociales, no's poden resoldre d'altre manera que ab molt amor per part del poderós envers el pobre, y qu'els poderosos, lluny de mostrarse ofesos devant de las peticions del obrer, may s'han de sentir tant grans y satisfets com quan melloran las sevas condiciones de vida; ab major motiu quan aquest obrer fa las sevas demandas fundamentadas y no hi han arguments sólits ab que bassar la negativa.

Pensin en aixó els amos y resolguin en consecuencia, y nosaltres celebrarem molt que s'acabi la vaga, perque com a ayments que som de Catalunya, no podem per menos que veure en sentiment, com queda paralísada una de las branques de nostra industria barcelonina, com restant parats cinch cents homes y com se dona motiu a enfondir las diferencias entre amos y obrers, fent cada dia més pahorós aquest problema social que las generacions de aquest sigle han de resoldre.

RAMÓN CAMPANY.

El capro per... las comarcas

SITGES

Senyor Director: El company que li va escriure fa dues setmanes, ha caygut malalt del serapió i m'encarrega que jo l'enteri de lo que passa per aquí. Comensaré manifestant-li que a Sitges tenim un cacich que'l nom sol ja es expressiu. Li diuen en *Sardineta*; lo que vol dir que encara no arriba a sardina, y si bé es cert que'l tal fulano es un peix que's porta l'oli, comensa a ser passat... de moda, tufeja bastant i aviat no servirà ni per donar-lo als gats. Això no priva de que tingui gossos, entre quins hi figura el bandarra de l'*Agut-zilet*, un carnestoltes de naixensa, més burro que en Corominas y més lletj que en Vallés y Ribot. Aquest tronch de carcamals (me refereixo als que li anomenat primerament) junt ab algún socialista *sitgino*, han posat tenda de memorialista y envian correspondencias a *La Campana* y a altres periódichs pel estil, insultant y calumniat del modo més indigne als catalanistas y als bons federals que en aquesta vila segueixen las profitosas ensenyansas del inolvidable Pi y Margall. Com que la canalla que'ns moteja, té una vida pública plena de porqueria y una vida privada que fa posar els cabells de punta, ens hem vist precisats a fer gran acopio de roba bruta que tenim amagatzemada al estable y aixís cada vegada hi abocarem una bona pessa. Tenim feyna llarga y'm sembla que'ns divertirem.

CALIQUENYO.

SALLENT

Y donchs, Catllera y Morrigot, ¿encara no teniu arreglada l'Orquesta dels Drepairets? ¿No?... ¿Qué vos falta alguna part de clarinet, de flauta o de bombo? ¿Tampoc? ¿Donchs, qué? Ah, ja ho sé. Un director! A propòsit d'això, jo'n sé un si'l voleu consultà, que per aquestes coses es un matón y vos farà'l fet també, perquè en un dia d'eleccions vos arreglarà'l partit republicà unitari dintre'l vostre *ATENEO CATALÁN*, y ara que recordo, el Catllera ja podria sabé qui es aquest, sent membres de la junta com son tots de la «Unión», però ca, com que fa aquell cap tan gros, y aquell cap no era fet per ell sinó per un pom d'escala, resulta que no ho sabria may. Donchs, ja t'ho diré. Ves a *La Unión Republicana* y demanes per el Burrás (Jepet), home molt popular, y no sols farà lo que vos hi dit sinó que farà de cafetè, tocarà la flauta y clarinet, y en festes anyals vos donarà concerts dintre'l vostre *Ateneo* (com que'l drepairets no'ls vol llogar ningú tindran de lluhl's mèrits per aquestes festes y dintre aquella casa), y vos cantarà de tiple a n'a la Marsellesa, ab uns reflets que fa que sembla una cadarnera. Y l'orquestra, un cop dirigida per ell ja no's dirà d'els drepairets sinó d'els Drapets.

¡Pobre Catalán, qui ta vist y't veurà si en contes d'anà avant y donà instrucció no més es parla de maturrangas!

FUET SALLENTÍ.

Fuetadas

Es torna a parlar d'aquell viatge y es diu si tindrà lloch en el mes de Janer.

Mol mal pensat.

¿Qué no vehuen que's el mes dels panallons y convé que a las horas, els de la partida de la porra, tinguin las mans ben sanas?

Que no brandin las campanas, que no toquin més a festa; el Maleta, en quinze dias, ha dit tres mil bestiesas.

Peró senyors «fraternals» de darrera fila ¿qué no ho veyeu que os fan servir de comparsas? ¿qué no ho veyeu qu'esteu trayent las castanyas del foc a riscos d'una cremada pera que'ls vividors y cacichs del trust republicà centralista se las menjin descansats? ¿Qué sou cegos?

¿Qué no os heu fixat que quant els republicans de cartró embarnissat necessitan pel seus fins que algu'ls guardi las espalllas, fant servir la «Fraternidad» de quartel y d'allà treuen la carn de canó que'l garantissin las sevas malifetas contra el poble català?

¡Fraternal del montón anónimo, os han fet caure en una gran baixesa!

Vos han fet posar fanatisme ab els homes y vos han fet olvidar de l'idea.

¡Sort que confiém que això no durará gaire perquè ó sinó ¡qui sab lo que os farien fer!

Una proba de la mala fe dels republicans de llautó.

Tots recordarém qu'en Lerroux y'ls perdis que li fan d'escolans s'han valgut de la propaganda de la patria universal com a arma per reventar als catalanistas.

Y en cambi cridan: «¡Viva el ejército! ¡Viva la marina!»

¿Cóm se lligan aquests caps? ¿Una patria universal ab grans exercís permanents? ¿Y are?

Això, sencillament fora volguer ajuntar la deixa dels temps de la barbarie ab una idea que si avuy sembla utópica a algú, es per lo avensada.

Es volguer posar uniforme, sigue d'exclavitut, al últim mot de llibertat.

¿Qué no veyeu babaus que os prenen el pel?

¡Hi ha gent que tot s'ho empassa!

**

Un telegrama de'n Lerroux:

«Acabo de leer *La Veu de Catalunya*. Rué-

gole desmienta rotundamente las infamias y calumnias relativas a la Casa del pueblo.

No puede respetar el honor ajeno quien no lo tiene propio, ni público ni privado.»

Bé *salao*. Vetaqui per qué tu no l'has respectat may l'honor ajeno.

Per qué no'l tens ni público ni privado.

**

De la Perdida:

«Hace algunos días que la *La Veu de Catalunya* tomando pie de frases proferidas por el concejal regionalista señor Puig y Cadafalch ha venido haciendo una campaña contra a determinados empleados de las brigadas municipales, injuriando a modestos empleados por el terrible delito de tener que aceptar para vivir determinados destinos que no tienen que desempeñar los que han tenido ascendentes que han sabido redondearse por las nobles artes de la usura, el agio, el contrabando ó la explotación de los semejantes.»

Això ho diu un diari que defensava a *capa y espada* una candidatura democrática (?) ahont figurava un candidat que viu al carrer de la Universitat, *por más señas*, y que's dedicava al noble arte de deixar diners al 45 Y 70 PER CENT.

Això ho diu l'orga d'aquella casa ahont s'explota al obrer fentlo treballar CATORCE HORAS PER DEU RALS, obligantlos hi a fer TRIPLE FEYNA de la convinguda.

Això ho diu un paperot que ha tingut en sa redacció DOS REDACTORS que han cobrat del Ajuntament de Barcelona firmant nóminas de *pica-peders* y altres oficis.

Això ho diu la asquerosa *Publicidad* ahont hi escriu el propietari de certa finca que'll sab y nosaltres també, que's veuria molt apuradet per explicar com l'ha adquirida.

Y per ara, prou; altre dia dirém més y un per un explicarém a la gent, qui son els que viuen y fan fortunes ab l'usura, l'agi, el contrabando y la *trata* d'obrers.

Fins allavors, Corominas.

**

En Roca y Roca s'ha empenyat en pendre la feyna al desgraciad Mencheta y ho lograrà. En el penúltim de la *Esquella* ha guanyat el *match* de la estupides.

Legeixin (si volen) y aguantin l'alé.

«Un amo de casa, tenint embussada la canyeria de l'ayguera, va enviar a buscar al lampista.

—Vegi que té, que no engoleix l'ayguera—li va dir.

—Qué vol que tingui—respongué l'industrial—una obstrucció.

Y ab tó de broma afegí:

Això de las obstruccions ara está de moda. Potser s'hi haurá introduhit algún Villaverde ó algún García Alix... Ara ho veurém.

Va ficarhi'l fil ferro rematat en ganxo...l va remoure en tots sentits... y qué dirian que'n va treure?... Sencillament: dos trossos de drap brut.

De manera que casi tenia rahó al presumir que s'hi havian introduhit un García Alix y un Villaverde.»

¿Peró de quina manera treus las consecuencias béneyt del cabas?

¿Qui't mana fer símbols, si tot just tindrias que fer pals y ganxos?

Vina'm aquí, burro, vina'm aquí.

Si una canyeria está obstruida per dos draps bruts. ¿Qui es que fa la obstrucció? Els dos draps bruts, naturalment.

¿Qui era el que feya la obstrucció al Congrés? Els republicans.

Ara es quan deus treure la consecuencia.

Si comparém una canyeria obstruida per dos draps bruts, ab la feyna del ministeri Villaverde, resulta que:

La canyeria es el poder.

En Villaverde y demés ministres son l'aygua que ha de passar per la canyeria.

Els republicans (segons tu) son l'estorb que no'ls deixan passar.

Els republicans son, donchs, uns draps bruts.

Això es lògica... y a más a más... es vritat.

¿Ho veus com reliscas pitjor que'l Ciero?

**

Els moments actuals son solemnissims.

Prompte presenciarem l'entrada a casa de la ciutat de la nova colla republicana.

Deu ni dó del bombo que *La Perdida* els hi ha dedicat avans de que'ns ensenyin lo que valen. El reclam ha sigut de primera.

¡Ay, la mare, si la majoria del nou ajuntament resulta de llustrinal!

La Pubilla portará un vestit que als quatre dias, ni hechura, ni color... quedará feta un *guinapo*.

De primer entuvi ja se'ns ha revelat tot un caràcter que no coneixiam. El senyor Nel-lo.

Després de fer y de dir, ha acabat per desfer y desdir.

En Don de Buen y'ls disset electors de marras, ja tenen un altre company.

¡Quins homes!... més ben dit ¡quins ollas!

**

A terras de Castella s'ha desenrollat l'sport de descubrimos, ilustrarnos y ensenyarnos de la manera que'ns hem de arreglar per fer prosperar l'Industria, el Comerç y la Marina.

El *Liberal*, *La Tribuna*, en Don de Buen, l'Ardit, en Rodríguez Méndez, en Giner de los Pipis, en Lerroux, etc., etc. Tots aquets,

com que a la seva terra els sobra cultura; y

l'Industria y'l Comerç están en un estat tan florent, a causa de la molta afició al treball dels seus moradors, venen a Catalunya a educar als catalans per fernes felissos.

Fins el castila Grandmontagne ha vingut expressament d'América per ensenyarnos com ens hem d'arreglar per ferho bé.

¡Y mirin quin talent! ¡Ha comensat per las dos poblacions més atrassadas y gandulas d'Espanya, que son Bilbao y Barcelona!

¡Y encare serém capassos de dirli burro! ¡Qué desagrahits que som!

**

No més els faltava a ca la *Campana*, un articulero, ab vistas de sociólech y lo que's pitjor que aquest articulero ho fes malament.

Figúntse un article que porta per epigraf lo següent:

Petits Comentarís Als homes.

Això de als homes es amenassador; yo vaig creure de moment que alló era una secció *sicalíptica* que havia obert la *Campana* para solaz y esparcimiento dels seus lectors; mes no, alló es un article gruixut y més que gruixut, espés, perquè llegeixin, ¿oy que no té res de clar?

«Y no us cregueu que això siguin divagacions subtils, especulacions de vident; totas aquestas ideas s'apoyan en la psicologia moderna, ó millor dit, han nascut d'ella. Y al determinarse las relaciones entre la psicologia y la sociología, s'ha vingut a la gran afirmació de que la sociabilitat que representa l'home considerat en son organisme individual, no deixa de presentarla considerat com element ó célula del superorganismo social.»

Aquesta pedanteria (falsa del tot, perquè agafa la consecuencia al revés), cal pensar que no la ha escrit el seu autor pels habituals lectors de la *Campana*, perquè de sobras deu saber el senyor A. R. T. que'ls pensadors no la llegeixin.

Es un article que solament l'hem llegit dos personas, el caixista y jo. Son autor no l'ha llegit. N'estich segur.

¿Donchs, per qué l'ha publicat? dirán vostés.

Y jo'ls contestaré: per la mateixa rahó, que a la porta de la Fraternitat Republicana, un lloch ahont la majoria hi va ab espadenyas, s'els va ocorre posarhi un llimpia-botas.

Esa dir, sense rahó.

Qu'es com acostuman a fer las cosas els reacionaris de la *Coaaaalición*.

**

Mes Campana:

«La pau y l'arbitratge tanca una idea civilisadora, que acabará per fer la guerra impossible, y tant com la guerra'l sosteniment de la pau armada, qu'es avuy la ruina de las principals nacions d'Europa.»

Molt bé; no hi tenim res que dir; d'acord completament.

Pero, si son partidaris de la pau y l'arbitratge ¿per qué en Nicolasio s'escarrassa demanant armas, barcos y anuncia que quant viga la República (si ve), farà murallas y baterias y altres excessos?

Si no volen guerra ni pau armada ¿per qué vol exercit y Marina?

¿Per qué demanáu servey obligatori?

Veyám com me contestas Roca.

Jo ja me la sé la contestació.

Sols ho pot demanar per dos motius.

O bé per pulirse la Marina y l'exercit, ó per vigilar als *correligionarios* el dia que vingui lo otro ¿oy?

Pela que ho he encertat.

**

¡Sébiu, estás fet un personatje! ¡T'han donat un banquet! ¡Oydá! ¡Are si que podrás seure per esperar a la República! ¡Fins t'hi podrás ajeure y tot!

Ben mirat t'ho tenias ben merescut, perquè l'home que'ha fet tots els papers de l'auca, els ridiculs inclusius, el que s'ha imposat el sacrifici d'atiar als inquisidors de Montjuich, per penedirsen després obligat per las exigencias de caixa (malehit diner!), en fi, l'home que a principis del segle xx encara ha trobat terras per descubrir, acreditant la magnitud de las sevas orellas y a pesar de tants mèrits y de tanta sabiduria, no havérsel tributat cap honor, es la més negra de las ingratituds. ¡Ah!...

Sort de l'Emperador que t'ha protegit y t'ha pottat a la terra de promissió ó sinó't trobarias com un Mencheta cualsevol. ¡Ja deus esta contet! ¿Eh? Nosaltres també.

Peró sobre tot quant sigas a la casa gran fes foras discursos; fesho per treurens d'apuros. Ja saps que no hi ha res més compromés que l'haver de fer xistus y no estar de vena y tu ets un filón que ¡ju... ju! no't perdrém de vista.

**

¡Are vegin lo que son las cosas! Ben segur que tots vostés crehuen que las nostres fuetadas fan enfadar a n'els que las reben, ¿veritat?

Donchs, no, senyors. Encare las celebran.

**

Lo que demostra els graus de vergonya que gasta certa gent.

Y dihém tot això, perquè un intim d'en Buxó ens ha dit confidencialment que aquest senyor está tot apesarat perquè no'ns ocupém gaire de la seva interessant personalitat.

¡Hombra, hombra, senyor Buxó, no ve ustet que ustet es politico d'última fila!

¡Ey, esceptuant quant hi han assumptos de GRAN INTERÉS, perquè antonces ustet sa crece de veras y suelta su clásico ¡rach! ¡rach!

Lo que demostra els graus de vergonya que gasta certa gent.

Y dihém tot això, perquè un intim d'en Buxó ens ha dit confidencialment que aquest senyor está tot apesarat perquè no'ns ocupém gaire de la seva interessant personalitat.

¡Hombra, hombra, senyor Buxó, no ve ustet que ustet es politico d'última fila!

¡Ey, esceptuant quant hi han assumptos de GRAN INTERÉS, perquè antonces ustet sa crece de veras y suelta su clásico ¡rach! ¡rach!

**

Lo senyor Silvela ha dit que si a Catalunya y a Basconia, s'hi veu renaxer l'esperit de Patria y es treualla mirant a Europa, es perquè son regions *anti-españolas*.

MENO: Ja'ns va bé que fassin declaracions d'aquest ordre els ex-amos de la *Hispana Nación*. Això es equivalent a dir que si Espanya es lo que es, ho es perquè'ls seus habitants son espanyols.

MENO: Y seguint deduhint de mica en mica, arribarém a la afirmació de que espanyol es sinónimo de enderritit ó reaccionari.

MENO altre vegada; Prenguin nota el senyor Grandmontagne que vol salvar al país *españolizando las regiones*; y aquells cinquanta fraternals qu'el van anar a ovacionar que s'ho apuntin al puny (si'n portan, y *La Perdida*... que s'en apunti tres y que torni a tirar.

**

Catalunya y Basconia pagarian a bon preu el poguerse separar del resto de la Península.

No s'espaniti, senyor Fiscal, això no ho dich jo, ho diu en Silvela.

Y com que a n'això no se qué contestarli, al *florentino* Pacó li contesto alló que ve tan bé per certas ocasions:

MENO.

**

Maleta: T'en fas un duro, la tercera part de costas, y't van clavar una tunyina... ¿Sabs, noy, que has fet molta broma.

**

¿Qué va que no sabem de que parla en Matias Bonafé a *La Esquella* de divendres? No la comprin que ja'ls ho diré jo: Parla de lo mateix que fa 25 anys a cada número, parla:

De que las senyoras portan uns trajos que no fan bonich, que a n'ell no li agradan, que mataria a la modista si la conegués, etc., etc. Però entre mitj d'aquesta serie de vulgaritats més passadas de moda que l'Ardit, se li escapa la següent frase, per rebatre l'argument qu'usan las *damas* dihent que será lleig però es de moda.

«Es modal... ¿Aquesta sola rahó es suficient pera ofegar la seva voluntat?... Després s'exclamarán de si en Lerroux sugestia a las masses ab el poder de la seva màgica paraula...»

¿Qué deu tenir que veure en Lecandro ab las modas y ab las donas y ab els rabes frengits?

Alsa rumihin y a veure si troban la solució, ab opció a premi.

Y si'ls passa com a mi que encare no hi lograt descifrar l'enigma, tenen un recurs, el de anar en guerrilla a assesisnar a la redacció de *La Esquella*.

Yo estich si'm decideixo ó no'm decideixo.

**

Tot lo que sentiu a dir de mal de'n Grandmontagne, ja poden dir que son envejas.

Aquest senyor, creguinlo, es un gran home. M'en he convensut llegint els datos que dona en Roca a *La Esquella Pocalatxa* y que m'eran desconeguts ¿saben qué diu? donchs lo següent:

«Grandmontagne es un home jove, d'estatura no més que regular, secardí, tirant a ros y gasta ulleras. Adorna son rostre intel·ligent, encare que concentrat, un poblat y llarch bigoti.

Vaja; siguin franchs y confesin que'un home que reuneix aquestas condicions no pot ser tonto, figúntse, *adorna el seu rostre* (concentrat com un pot de llet de sis rals) un poblat y llarch bigoti.

Si, Roca, si, sort que tu t'has preocupat de fentsho saber.

Peró se t'han olvidat dos detalls que van de primera per medir els graus de cultura d'un home.

Saber si porta las botas clavadas ó cusidas y si gasta mocadors de vora foradada.

Alsa, averiguau y ens ho fas saber divendres que ve.

**

S'ha de convencer tothom de la mala fedels perdís de *La Perdida*.

Miréusels, no solsament son traidors a la causa dels obrers, a qui enganyant vilment fentloshi entendre qu'ells, impotents, portarán la República, sinó que traheixen a la terra ahont han nascut.

**

Un almanach que s'agota!!

—« Ojo, señores, los que antes se vendían á peseta se dan ahora por treinta céntimos, proceden de un saldo, de una liquidación; ojo, señores ¿quién pide otro?... »

Entre mossegas

—Ahont vas ab la «teya» oberta.
—A veure si puch encendre el foch.
No tinch un céntim pera comprarne de las altres.

Encare no's poden agafar ab quelcóm per poca cosa que siga, con tal que puguin combatre l'autonomia y molestar al autonomistas, ja's donan per satisfets.

Es veu qu'están molt agrahts al centre. Per aixó anavan á favor de la subvenció á Madrid dels dos milions.

Per agrahtment á ells, per odi á nosaltres.

En Grandmontagne farà carrera.
Es un home que ni fet exprés per polítich á la espanyola.

Sab parlar de cosas que no entent, te poca vergonya (casi gens), sab xerrar mal de Catalunya, es elocuent, aixó es, home de moltes paraulas y pochets fets y per acabar d'arro-

donir tan bellas qualitats, se'n va á viure á Madrid.

Arribará, ó més ben dit, ha arribat allá, rumiará quina quadrilla pot ferli millors condicions per allistarsi, vindrán eleccions el farán diputat y qui sap ahont anirá á parar!

¡Ay, Santiago Rusiñol, quina llástima ens feyas quant te veyam aplaudir aquells conceptes tan buyts, tan insustancials, ab que'ns va obsequiar en el Foment el senyor Gran... etcétera!

No hi ha dupte, Rusiñol, que á n'aquest món tots tenim una hora tonta.

Y'ls sabis s'hi troban molt sovint. ¿Veritat?

De cãn solfas

Vetaqui que si'm descuido una miqueta hauria hagut de canviar de camp d'operacions y en lloch de ressenyar concerts, óperas y altre mena de manera de modos de fer soroll, els hauria de donar compte desd'aquestas columnas del Kyrie A y del Sanctus B. Bueno.

A cãn Liceu han anat fent la viu viu ab lo de l'altre setmana y sembla qu'avuy la «Lorenza» es deixarà veure per las taulas del coliseo esmentat per ensenyanse las interioritats dramáticas y musicals.

Veurém aquesta senyora Lorenza si será una Bella ó bé una vella reganyosa que no cal dir la fi qu'en tal cas faria.

EL CARRETER XISCLAIRE

Fidel Giró impressor, carrer de Valencia, 233.

LA TRALLA DEL CARRETER

SETMANARI CATALANISTA DEMOCRÀTICH

NOSTRE PROGRAMA:

EN LO POLÍTICH: Las bases de Manresa, exceptuant la base tranzitoria.

EN LO RELIGIÓS: Tolerancia envers totas las religions y protecció del Estat, á cap.

EN LO SOCIAL: Que richs y pobres, amos y trevalladors, resolguin sas diferencias, inspirantse sempre en aquets lemas: ORDRE, JUSTICIA y AMOR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

MITJ ANY...	Barcelona.....	1'50 Ptas.
	Fora.....	2 »
UN ANY.....	Barcelona.....	3 »
	Fora.....	4 »

REDACCIÓ: Bruch, 41, 3.er, 1.^a

Biblioteca "NOVA CATALUNYA"

Volums ¡A UN RAL!-Volum 3.er.

LLIBRE DE REYS

RONDALLAS PERA NOYS

CONTADAS PER EL POPULAR RONDALLISTA

en AURELI CAPMANY

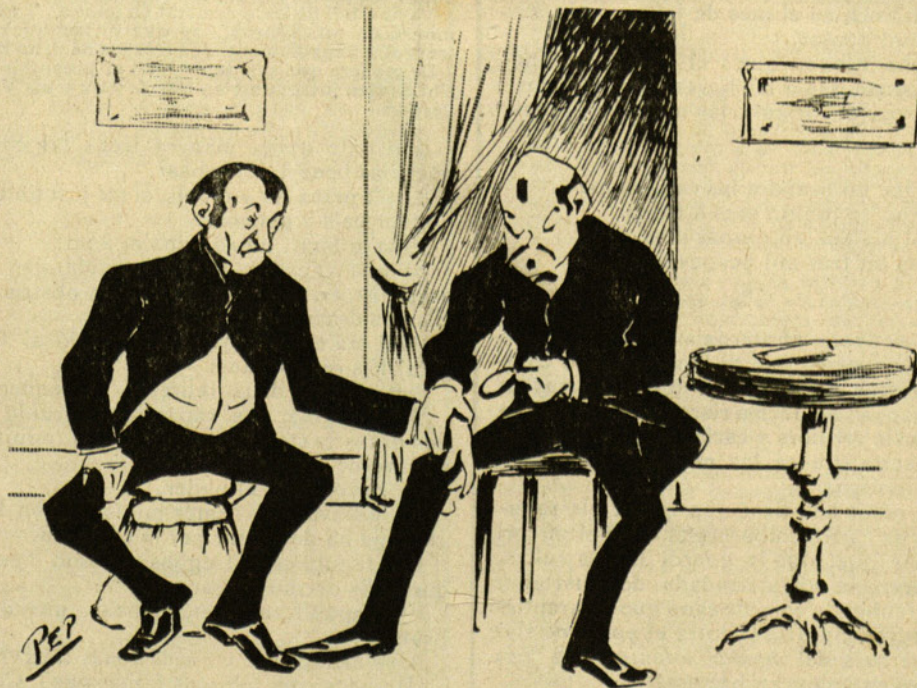
SURTIRÁ EL DÍA DE CAP D'ANY

En premsa: ; ¡Altra obra sensacional! ; FUGINT DEL LLOT ; per en Rafel Folch y Capdevila

Volums en premsa y en preparació: Una obra d'en Trinitat Monegal; Rondallas, per en Aureli Campmany; Articles de temporada (Hivern) y Articles de temporada (Istiu), per en Manel Folch y Torres; altre obra d'en Pompeyus Gener; altre d'en Frederich Pujolá y Vallés; Per la Rambla, d'en Ramón Campmany; una obra d'en Emili Tintorer; altre den Albert Llanas y altre d'en Geroni Zanné.

Representant pera tota la provincia de Girona: Joseph Franquet y Serra, llibreria. Girona. — Representant pera tota la provincia de Tarragona: Tost Germans, llibreria. Reus. — A Barcelona: Administrador de LA TRALLA DEL CARRETER, Bruch, 41, 3.er, 1.^a

Una visita

—¡ Mil pulsacions per minut! Vosté te d'haver llegit una oda d'en Marquina, per forsa.